

Wyrok z dnia 19 kwietnia 2000 r.

II UKN 525/99

Przepis art. 11 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) utracił moc z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.).

Przewodniczący SSN Zbigniew Myszka, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2000 r. sprawy z wniosku Barbary F. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o rentę inwalidzką, na skutek kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 października 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Decyzją z dnia 4 lipca 1997 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w K. odmówił przyznania wnioskodawczyni Barbarze F. prawa do renty inwalidzkiej wobec braku wymaganego pięcioletniego okresu zatrudnienia w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem inwalidztwa.

Na skutek odwołania wnioskodawczyni Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 30 września 1997 r. [...] zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni prawo do renty inwalidzkiej dla inwalidów II grupy od dnia 8 maja 1997 r.

Sąd ustalił, że inwalidztwo wnioskodawczyni powstało w kwietniu 1997 r. W ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem inwalidztwa okresy składkowe uznane przez organ rentowy wyniosły 3 lata i 7 miesięcy. Okresy nieskładkowe – urlopy wychowawcze i okresy zasiłkowe – zostały uwzględnione w wymiarze 1/3 okresów

składkowych, to jest 1 roku, 2 miesięcy i 10 dni. Zdaniem Sądu organ rentowy nieprawidłowo ustalił okres zatrudnienia, nie uwzględniając całego okresu pobierania zasiłków dla bezrobotnych od 5 marca 1996 r. do 4 marca 1997 r. jako okresu składkowego, traktując okres zwolnienia lekarskiego od 18 listopada 1996 r. do 4 marca 1997 r. jako okres nieskładkowy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) tylko okres pobierania zasiłku chorobowego jako objęty zwolnieniem od opłacania składek jest okresem nieskładkowym. Korzystanie ze zwolnienia lekarskiego nie jest równoznaczne z pobieraniem zasiłku chorobowego. Przepis art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst: Dz.U. z 1996 r. Nr 47, poz. 211 ze zm.) stanowi, że środki Funduszu Pracy przeznacza się na finansowanie składek na ubezpieczenie społeczne od zasiłków wypłacanych bezrobotnym. Składka na ubezpieczenie społeczne została przekazana od zasiłku dla bezrobotnych wypłaconego wnioskodawczyni w okresie zwolnienia lekarskiego. Cały okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych powinien zostać wliczony do okresu zatrudnienia wnioskodawczyni na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Po uwzględnieniu tego okresu łączny okres zatrudnienia wnioskodawczyni w ostatnim dziesięcioleciu wynosi 5 lat i 27 dni, zatem warunek określony w art. 32 ustawy o z.e.p. został spełniony.

Po rozpoznaniu apelacji organu rentowego od tego wyroku Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie wyrokiem z dnia 21 października 1998 r. [...] zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie. Zdaniem Sądu Apelacyjnego wyrok zapadł z naruszeniem prawa materialnego, bowiem powołanego jako podstawa prawna rozstrzygnięcia przepisu art. 11 ustawy o z. e. p. nie stosuje się od wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) z mocy art. 45 ust. 1 tej ustawy. Na podstawie art. 6 ust. 2 tej ostatniej ustawy przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń uwzględnia się jako okres składkowy okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Uznając za okres składkowy okres niezdolności do pracy w czasie pobierania zasiłku dla bezrobotnych Sąd pierwszej instancji pominął uregulowanie zawarte w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz.U.

z 1997 r. Nr 25, poz. 128 ze zm.), zgodnie z którym okresy pobierania zasiłków dla bezrobotnych wlicza się do okresów składkowych w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, z wyjątkiem okresów ich pobierania za czas udokumentowanej niezdolności do pracy, które wlicza się jako okresy nieskładkowe. Brak jest zatem podstaw do wliczenia do okresów składkowych wnioskodawczyni okresu niezdolności do pracy w czasie pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Okres ten jako nieskładkowy wraz z innymi okresami nieskładkowymi z mocy art. 4 ust. 2 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent podlega uwzględnieniu w wymiarze 1/3 udokumentowanych okresów składkowych. Łączny uwzględniony okres jest niższy od wymaganego, zatem warunek określony w art. 32 ust. 2 ustawy o z. e. p. nie został spełniony.

Wyrok ten zaskarżyła kasacją wnioskodawczyni i wskazując jako podstawę kasacji naruszenie prawa materialnego wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji organu rentowego ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu kasacji wskazano, że zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin cały okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wlicza się do okresu zatrudnienia. Sąd pierwszej instancji orzekł prawidłowo natomiast Sąd Apelacyjny uregulowanie to pominął.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żądanie przyznania renty inwalidzkiej wnioskodawczyni zgłosiła w czasie obowiązywania ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw. Pod rządem tej ustawy zachował moc obowiązującą przepis art. 32 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin określający warunki, od spełnienia których uzależnione jest prawo do renty inwalidzkiej. Jednym z tych warunków wymienionym w punkcie 2 jest posiadanie wymaganego okresu zatrudnienia, który dla wnioskodawczyni zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 tej ustawy wynosi pięć lat w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem inwalidztwa. Zasady ustalania okresów wymaganych do spełnienia tego warunku zostały uregulowane w ustawie o rewaloryzacji emerytur i rent. Ustawa ta wprowadziła pojęcie okresów składkowych i nieskładkowych wyszczególniając te okresy i określając sposób ich

ustalania. Zgodnie z art. 45 ust. 1 tej ustawy od dnia jej wejścia w życie przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników stosuje się o ile nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy. Oznacza to utratę mocy obowiązującej przepisów sprzecznych z uregulowaniami ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent. Do takich należą przepisy rozdziału 3 ustawy o z. e. p. (art. 9 - 15), regulujące okresy zatrudnienia, bowiem ta kwestia została uregulowana odmiennie w sposób całościowy w ustawie o rewaloryzacji emerytur i rent. Powołany w kasacji przepis art. 11 ust. 1 pkt 14 ustawy o z. e. p. nie mógł być w sprawie zastosowany, co słusznie przyjął Sąd Apelacyjny, opierając rozstrzygnięcie na podstawie obowiązujących aktualnie przepisów prawa. Jediną podstawą prawną do uznania okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych za okres składkowy jest przepis art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, który wyłącza z okresów składkowych okresy pobierania zasiłków za czas udokumentowanej niezdolności do pracy. Nie jest usprawiedliwioną podstawą kasacji zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego, który przed datą zgłoszenia żądania utracił moc obowiązującą. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na zasadzie art. 393¹² KPC oddalił kasację.

=====